

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	11
PRZEGLĄD SYTUACJI STRATEGICZNEJ – ASPEKTY GLOBALNE I REGIONALNE . .	19
Europa (UE) w obliczu rozpadu (20); Niemiecki problem Europy (28); Świat islamu w ogniu (30); Rosja nadal w zimnej wojnie (32); Odległa Ameryka (35); Chiny hamują i uspokajają...? (37); Summary (39).	
OBSERWATORIUM BEZPIECZEŃSTWA	
NATO 2015 – NA WYBOISTEJ DRODZE Z NEWPORT DO WARSZAWY	43
Adaptacja Sojuszu – kontynuacja RAP oraz debata wschód-południe (44); Operacje – liczy się obecność, skuteczność niekoniecznie (51); Partnerstwo „dla wybranych” i najmniejsze rozszerzenie świata (54); Summary (56).	
WSPÓLNA POLITYKA BEZPIECZEŃSTWA I OBRONY – GRA POZORÓW	58
Polityczne i ekonomiczne uwarunkowania rozwoju WPBiO (58); Strategiczny wymiar WPBiO: gdy proces staje się ważniejszy od rezultatów (61); Unia (jednak nie) sojuszem obronnym (64); Przemysł obronny i rozwój zdolności: walka o pieniądze zaczyna się na dobre (65); Operacje – WPBiO wpływa na Morze Śródziemne (67); Summary (75).	
LIFTING W OPARACH SKANDALU – DZIAŁALNOŚĆ RADY BEZPIECZEŃSTWA ORGANIZACJI NARODÓW ZJEDNOCZONYCH W 2015 R.	77
Państwo Islamskie – „globalne i bezprecedensowe zagrożenie dla pokoju i bezpieczeństwa” (78); Mozolne budowanie rządów prawa w cieniu walki o zasoby naturalne i z grupami terrorystycznymi (79); Mrożący efekt operacji pokojowych (82); Selektowność wymuszona groźbą lub użyciem weta (86); Przed wyborem nowego sekretarza generalnego ONZ (89); Konkluzje – czy Polska ma szansę na członkostwo w RB? (90); Summary (94).	
KONTROLA ZBROJEŃ I ROZBROJENIE W 2015 ROKU POD ZNAKIEM REŻIMU NPT .	95
„Nowy” START nadal realizowany, ale kolejny rok niepewności co do trwałości reżimu INF (95); Reżim NPT – dziewiąta Konferencja Przeglądowa – najpierw nadzieja, potem rozczarowanie (104); Reżim NPT – program nuklearny Iranu wreszcie pod długoletnią kontrolą (114); Summary (118).	
KONFLIKTY ZBROJNE W 2015 R. ROLA UGRUPOWAŃ DŻIHADYSTYCZNYCH I ZEWNĘTRZNYCH INTERWENCJI W KONFLIKTACH BLISKIEGO WSCHODU I AFRYKI	120
Syria. Kilka przenikających się wojen (121); Irak. Znowu najwyższy poziom ofiar wojny (126); Afganistan. Pogorszenie poziomu bezpieczeństwa. Pakistan wygrywa swoją wojnę z terroryzmem (129); Eskalacja konfliktu zbrojnego w Jemenie – ofensywa zbrojna Huti i interwencja zbrojna Arabii Saudyjskiej (132); Afryka Północna i Sahel – nowa dynamika konfliktu w Libii i północnej Nigerii (136); Summary (142).	
BEZPIECZEŃSTWO ENERGETYCZNE W WARUNKACH UWALNIANIA AMERYKAŃSKIEJ I IRAŃSKIEJ ROPY ORAZ BUDOWY UNII ENERGETYCZNEJ W EUROPIE	143
Trendy na światowym rynku ropy – spadające ceny i perspektywy uwalniania amerykańskiego i irańskiego eksportu (143); Bezpieczeństwo energetyczne UE z perspektywy trendów rynkowych, budowy unii energetycznej i stosunków z Rosją (153); Summary (166).	

ŚWIAT W ROCZNIKU

GOSPODARKA ŚWIATOWA 2015. W OBLICZU NOWYCH WYZWAŃ STRUKTURALNYCH	169
Koniunktura w gospodarce światowej w 2015 r. (169); Handel międzynarodowy w 2015 r. (173); Czwarta rewolucja przemysłowa (177); Postęp w realizacji pomocy rozwojowej (179); Summary (180).	
UNIA EUROPEJSKA – KRYZYS EGZYSTENCJALNY	182
Unia coraz bardziej kwestionowana i coraz bardziej potrzebna (182); Petryfikacja tymczasowości na Ukrainie – czas przyzwyczać się do geopolityki (184); Uchodźcy jako świadectwo uznania i bezsilności (188); Trzeszczące Schengen – czy powrót granic jest realny? (192); Widmo Brexitu straszy coraz bardziej (197); Summary (202).	
STANY ZJEDNOCZONE – PODZIELONE I OSTROŻNE MOCARSTWO	203
Sytuacja wewnętrzna – społeczne wrzenie z nadzieją na „nową” zmianę (204); Polityka zagraniczna – USA jako ostrożny uczestnik (216); Summary (226).	
ROSJA W KRYZYSIE	228
Gospodarka i społeczeństwo: lepiej już było (228); Polityka wewnętrzna: oblężona twierdza (233); Polityka zagraniczna: próba wyjścia z półizolacji (237); Summary (243).	
EUROPA WSCHODNIA I KAUKAZ POŁUDNIOWY – DÉSINTÉRESSEMENT UNII EUROPEJSKIEJ, DÉSINTÉRESSEMENT ROSJI?	245
Ukraina (246); Inne państwa regionu (256); Summary (263).	
NIEMCY W OPAŁACH?	264
Polityka wewnętrzna – półmetek czy koniec koalicji? (264); Polityka zagraniczna – stara strategia dla nowych problemów (266); Polityka europejska – nie tylko uchodźcy (266); Stosunki transatlantyckie – większa aktywność bez większych efektów (268); Stosunki polsko-niemieckie – <i>déjà vu</i> ? (270); Summary (270).	
BLISKI WSCHÓD: „BANKRUCTWO PIĘKNYCH NADZIEI”	271
Syria, Irak, dżihadizm – lokalny konflikt o globalnych implikacjach (272); Dziedzictwo „arabskiej wiosny” (282); Summary (290).	
GOSPODARKA CHIN MIĘDZY RYNKIEM A PAŃSTWEM AUTORYTARNYM	291
Koniunktura gospodarcza w Chinach w 2015 r. (291); Model gospodarczy Chin (295); Konsekwencje spowolnienia rozwoju gospodarczego w Chinach (301); Summary (303).	
POLITYKA ZAGRANICZNA POLSKI W ROKU WYBORÓW	304
Polska w Unii Europejskiej (306); Polityka bezpieczeństwa (310); Stosunki ze Wschodem (314); Stosunki pozaeuropejskie (318); Summary (319).	
TEMAT RS: UCHODŹCY – MIGRACJA – TERRORYZM	
KONFLIKT SYRYJSKI – TŁO POLITYCZNE I NASTĘPSTWA	323
Tło historyczne (323); Syria pod rządami partii Baas (324); Rządy Hafiza al-Asada (324); Rządy Baszara al-Asada (326); Przebieg konfliktu (326); Opozycje syryjskie (327); Czynniki zewnętrzne i korzenie obcych wpływów w Syrii (328); Państwo Islamskie (332); Konkluzje (333); Summary (335).	
EXODUS Z SYRII. MIGRANCY I UCHODŹCY Z BLISKIEGO WSCHODU	336
Charakterystyka migracji z Bliskiego Wschodu (336); Polityczna reakcja na kryzys uchodźczy (347); Summary (355).	

CZY MIGRACJE POŁOŻĄ KRES UE?	357
Polityka migracyjna Unii Europejskiej (358); Dyrektywa Rady z 20 lipca 2001 r. 2001/55/WE (360); Skala napływu imigrantów (361); Działania UE w zakresie radzenia sobie z kryzysem (363); Co należy i można zrobić? (366); Summary (368).	
MIGRACYJNY SZOK CZY MIGRACYJNA HISTERIA?	369
Uchodźcy czy migranci? (369); Czy ta fala to tsunami? (375); Wzrost niechęci do imigrantów w Europie (381); Summary (383).	
KALIFAT – EPIZOD CZY TRWAŁY ELEMENT WSPÓŁCZESNEGO TERRORYZMU?	385
Działania PI i jego skutki (387); Polityka wewnętrzna PI i wojna propagandowa (388); Summary (394).	
TERRORYZM – STARE I NOWE DYLEMATY	395
Wybrane przejawy terroryzmu w 2015 roku (396); Państwo Islamskie – „nowe wino w starych i nowych butelkach” (398); Problem walki z terroryzmem na przykładzie „Państwa Islamskiego” (407); Summary (412).	
WSPÓLNY EUROPEJSKI SYSTEM AZYŁOWY I <i>ACQUIS</i> WOBEC KRYZYSU MIGRACYJNEGO W EUROPIE	414
Uchodźcy czy nielegalni migranci? (416); Nie tylko Dublin – procedury unijne (420); Niepewna przyszłość unijnej polityki migracyjnej (425); Summary (431).	
HUMANITARIAN ACTION IN THE MIGRATION CRISIS	432
Humanitarian action and its four principles (433); Migrants or refugees? (433); Improvements necessary in humanitarian action (434); Change in funding (435); Unconditional cash transfers (435); Donations (436); Modern technology (436); Coordination (438); Summary (439).	
WOULD AN IMPROVEMENT IN HUMANITARIAN ACTION SOLVE THE MIGRANT CRISIS?	441
Displacement reaching the high point (441); Reshaping humanitarian action (443); Ways and means of change (443); Funding and financial support (443); Rising needs, decreasing resources (444); Shared responsibility for the vulnerable (445); Registration and monitoring (446); Significance of information (446); Appeal for legal migration possibilities (447); EU agreement as a step forward? (448); Proactive and holistic approach (448); Joint solution of the European Union? (449); Summary (449).	

PANORAMA ROCZNIKA

ŚWIAT JUŻ BEZ DOMINACJI USA: PRZEGLĄD CZASOPISM ZAGRANICZNYCH W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA I STUDIÓW STRATEGICZNYCH	453
Wschód: Bliski i Daleki, między niepewnością a niestabilnością (453); Europa i Rosja oraz ich dawne i obecne strefy wpływów (457); W poszukiwaniu regularności: od strategii nuklearnych do działań asymetrycznych (461); Summary (465).	
ANEKS: PAŃSTWA ŚWIATA – WYBRANE DANE I WSKAŹNIKI	466
KALENDARIUM WYDARZEŃ 2015	487
SKOROWIDZ	503
ZESPÓŁ ROCZNIKA	511

TABLE OF CONTENTS

INTRODUCTION	11
AN OVERVIEW OF THE STRATEGIC SITUATION: REGIONAL AND GLOBAL ASPECTS Europe (EU) facing disintegration (20); Europe's German problem (28); The Muslim world on fire (30); Russia continues with the Cold War (32); The distant America (35); Does China slow down and want to reassure...? (37); Summary (39).	19
<i>THE OBSERVATORY OF SECURITY</i>	
NATO 2015: ON A BUMPY ROAD FROM NEWPORT TO WARSAW The Alliance's adaptation: The RAP goes on and the East-South debate continues (44); Opera- tions: What counts is being there, efficiency is less important (51); Partnership "for the chosen ones" and the world's smallest enlargement (54); Summary (56).	43
COMMON SECURITY AND DEFENSE POLICY: NOT ALL IS AS IT SEEMS Political and economic determinants of CSDP's development (58); The strategic dimension of CSDP: When the process counts more than the product (61); Union is (not) a defensive alliance after all (64); Defence industry and capability development: The fight for money begins for good (65); Operations: CSDP reaches the Mediterranean Sea (67); Summary (75).	58
A FEW COSMETIC CHANGES AND A SCANDAL: THE ACTIVITIES OF THE UNITED NATIONS SECURITY COUNCIL IN 2015 The Islamic State: "A global and unprecedented threat to peace and security" (78); Painstaking construction of the rule of law overshadowed by a fight for natural resources and with terrorist groups (79); The freezing effect of peace operations (82); Selectivity enforced by threat or veto (86); Before the election of the new UN Secretary General (89); Does Poland stand a chance of becoming a member of the SC? (90); Summary (94).	77
ARMS CONTROL AND DISARMAMENT IN 2015 DOMINATED BY THE NPT REGIME The "new" START is till on, but it was another uncertain year for the INF regime (95); The NPT regime – the ninth Review Conference: Disappointment after a moment of hope (104); The NPT regime: Iran's nuclear programme finally under control for years to come (114); Summary (118).	95
ARMED CONFLICTS IN 2015. THE ROLE OF JIHADIST GROUPS AND OF EXTERNAL INTERVENTIONS IN MIDDLE EASTERN AND AFRICAN CONFLICTS Syria. Several intertwined wars (121); Iraq. More victims again (126); Afghanistan. Safety level falls. Pakistan wins its war with terrorism (129); Escalation of the armed conflict in Yemen: The Houthi military offensive and the Saudi intervention (132); North Africa and the Sahel: A new dynamic of the conflict in Libya and northern Nigeria (136); Summary (142).	120
ENERGY SECURITY IN THE CONTEXT OF THE US LIFT OF OIL EXPORT BAN, THE LIFTING OF SACTIONS ON IRAN, AND THE ESTABLISHMENT OF EUROPE'S ENERGY UNION Trends on the world's oil market: Falling prices and the perspective of liberalization of American and Iranian oil export (143); EU's energy security from the point of view of market trends, the establishment of the energy union, and the relations with Russia (153); Summary (166).	143

THE WORLD IN THE YEARBOOK

THE WORLD ECONOMY IN 2015. FACING NEW STRUCTURAL CHALLENGES	169
World economic situation in 2015 (169); International trade in 2015 (173); The fourth Industrial Revolution (177); Progress in development assistance implementation (179); Summary (180).	
THE EUROPEAN UNION: AN EXISTENTIAL CRISIS	182
The Union: Increasingly put into question and more and more needed (182); Making the temporary situation in Ukraine permanent: This is how geopolitics works (184); Refugees prove that the EU is both appreciated and helpless (188); Schengen creaking at the seams: Is a re-introduction of borders a realistic scenario? (192); The spectre of Brexit is getting closer (197); Summary (202).	
THE UNITED STATES: A DIVIDED AND CAREFUL SUPERPOWER	203
Internal situation: Social unrest and a hope for a "new" change (204); Foreign affairs: The US as a careful participant (216); Summary (226).	
RUSSIA IN CRISIS	228
Economy and society: There is no use expecting an improvement (228); Internal affairs: Siege mentality (233); Foreign affairs: An attempt to put an end to semi-isolation (237); Summary (243).	
EASTERN EUROPE AND SOUTHERN CAUCASUS: BOTH THE EU AND RUSSIA SHOW THEIR <i>DÉSINTÉRESSEMENT</i> ?	245
Ukraine (246); Other states of the region (256); Summary (263).	
GERMANY IN TROUBLE?	264
Internal affairs: A half-way point or a terminus of the coalition? (264); Foreign affairs: The old strategy applied to new problems (266); European affairs: Not only refugees (266); Transatlantic relations: Increased activity without greater effects (268); Polish-German relations: A <i>déjà vu</i> ? (270); Summary (270).	
MIDDLE EAST: "THE RUIN OF HIGH HOPE"	271
Syria, Iraq, jihadism: A local conflict with global implications (272); The heritage of the Arab Spring (282); Summary (290).	
THE CHINESE ECONOMY BETWEEN THE MARKET AND THE AUTHORITARIAN STATE	291
The economic situation in 2015 China (291); The Chinese economic model (295); The consequences of the slump in Chinese economic development (301); Summary (303).	
POLAND'S FOREIGN POLICY IN THE ELECTION YEAR	304
Poland in the European Union (306); Security policy (310); Relations with the East (314); Extra-European relations (318); Summary (319).	

THE YEARBOOK'S TOPIC: REFUGEES – MIGRATION – TERRORISM

THE SYRIAN CONFLICT: POLITICAL BACKGROUND AND REPERCUSSIONS	323
Historical background (323); Syria under the Ba'ath Party regime (324); Hafez al-Assad's presidency (324); Bashar al-Assad's presidency (326); The course of the conflict (326); Syrian oppositions (327); External factors and the roots of foreign influence in Syria (328); The Islamic State (332); Summary (335).	
THE EXODUS FROM SYRIA. MIGRANTS AND REFUGEES FROM THE MIDDLE EAST	336
The characteristics of the migration from the Middle East (336); The political reaction to the refugee crisis (347); Summary (355).	

WILL THE MIGRATIONS BRING ABOUT THE COLLAPSE OF THE EUROPEAN UNION?	357
European Union's migration policy (358); Council Directive 2001/55/EC of 20 July 2001 (360); The extent of the immigration inflow (361); EU's ways of coping with the crisis (363); What can and should be done? (366); Summary (368).	
A MIGRATION SHOCK OR A MIGRATION HYSTERIA?	369
Refugees or migrants? (369); Is the wave a tsunami? (375); An increase of aversion towards immigrants in Europe (381); Summary (383).	
THE CALIPHATE: A SHORT EPISODE OR A PERMANENT FIXTURE OF CONTEMPORARY TERRORISM?	385
The IS's activity and its effects (387); The IS's internal affairs and the propaganda campaign (388); Summary (394).	
TERRORISM: OLD AND NEW DILEMMAS	395
Selected symptoms of terrorism in 2015 (396); The IS: New wine in old and new wineskins (398); The problem with fighting terrorism on the example of the "Islamic State" (407); Summary (412).	
A COMMON EUROPEAN ASYLUM SYSTEM AND EU'S ACQUIS CONCERNING THE MIGRATION CRISIS IN EUROPE	414
Refugees or illegal migrants? (416); Not only Dublin: The EU procedures (420); The uncertain future of the Union's migration policy (425); Summary (431).	
HUMANITARIAN ACTION IN THE MIGRATION CRISIS	432
Humanitarian action and its four principles (433); Migrants or refugees? (433); Improvements necessary in humanitarian action (434); Change in funding (435); Unconditional cash transfers (435); Donations (436); Modern technology (436); Coordination (438); Summary (439).	
WOULD AN IMPROVEMENT IN HUMANITARIAN ACTION SOLVE THE MIGRANT CRISIS?	441
Displacement reaching the high point (441); Reshaping humanitarian action (443); Ways and means of change (443); Funding and financial support (443); Rising needs, decreasing resources (444); Shared responsibility for the vulnerable (445); Registration and monitoring (446); Significance of information (446); Appeal for legal migration possibilities (447); An EU agreement as a step forward? (448); A proactive and holistic approach (448); Joint solution of the European Union? (449); Summary (449).	

THE YEARBOOK PANORAMA

A WORLD NO LONGER UNDER US DOMINATION: A REVIEW OF FOREIGN JOURNALS OF SECURITY AND STRATEGIC STUDIES	453
The Middle and Far East: between uncertainty and instability (453); Europe and Russia and their old and current spheres of influence (457); In search of regularities: From nuclear strategies to asymmetrical actions (461); Summary (465).	
APPENDIX: STATES OF THE WORLD – SELECTED DATA AND INDICES	466
CHRONOLOGY OF EVENTS 2015	487
INDEX	503
THE YEARBOOK TEAM	511